

med udsigt til Ushba

TEKST **MORTEN JOHANSEN**
FOTO **MORTEN JOHANSEN, ANDERS STRANGE & ANDERS MIKKELSEN**

Kaukasus kan synes længere væk end vores egne alper. Området er dog ikke længere væk end en dagsrejse fra København, og det byder på bjergbestigning af højeste karat. Tre danske bjergbestigere pakkede rygsækken og lod eventyret begynde.

Kaukasus bjergene ligger på grænsen mellem det sydlige Rusland og Georgien. De fleste tænker automatisk på Elbrus, når de hører om denne bjergkæde. Det er da også naturligt, da denne 5642 meter høje top geografisk ligger i Europa og er Europas højeste. Det gør den til én af de eftertragtede seven summits. Men Kaukasus er heldigvis også andet. Kaukasus bugner af flotte toppe, som bare venter på den kræse bjergbestiger.

Et team på tre blev samlet: Anders Mikkelsen, Anders Strange og jeg. Vores hovedmål med turen var Ushba med dens dragende dobbelt-top.

I Slutningen af juni drog vi østover til Baksan-dalen. Efter vi var vel ankommet midt mellem de flotte bjerge, tog vi kontakt til en lokal guide for at få noget information om Ushba. Han havde selv besteget Ushba og kendte området som sin egen bukselomme. Vi fik en masse gode tips til, hvordan man bedst "møder" bjerget. For det første skulle vi lyve over for det russiske militær ved grænseposten om, hvor vi gik hen. Vi måtte heller ikke sige noget til redningstjenesten om, hvor vi tog hen, for så ville de fortælle det til grænsekontrollen. Vi fik også at vide, at en strækning på 6-7 km op gennem gletscheren ville være fyldt med banditter fra Georgien. Alt i alt ikke gode nyheder.

Vejret var perfekt – toppene lokkede, og

vores eventyr ventede forude. Ushba måtte vi lige overveje en ekstra gang. I stedet faldt valget på Jantugang, der er lige under 4000 m. Vi ville klatre ad nord-øst graten – en fin rute at starte med. Vi havde valgt en basecamp i ca. 3000 meters højde, som vi ankom til efter ca. fire timers trek fra dalen. Vi bar på et ordentligt læs med to telte, frysetørret mad, gas og så videre. Trekket ind til vores basecamp var meget storslået. Vi gik i områder, hvor alle træer var blevet fældet og revet over af kæmpe laviner. Her mødte vi vores første militærpost. Alle vores papirer var i orden, men man ved jo aldrig, om de lige pludselig finder på at spørge efter noget, som vi ikke har på os. Vi slap heldigvis efter fem minutter.

Mit ur vækkede mig efter få timers dårlig søvn – der var klokken omkring fire om morgenen. Tiden var endelig inde til at prøve kræfter med klatringen i Kaukasus. Vi forlod teltene, og i solopgangens flotte skær startede vi på ruten. Først gik det op over nogle nemme snefelter, og et par hundrede højdemeter forcerede vi nemt på den fantastiske morgen. Humøret var højt, for vi var glade for endelig at være i gang. Et bredt pas skulle forceres, og vi sigtede mod midten, da det så nemmest ud. Forholdene var fine – blød sne, men konsolideret. Stigningen op til passet havde et par steder en hældning på omkring 50 grader. Beslutningen om at gå mod midten viste sig dog ikke at være optimal. Ved toppen så vi, at vores vej var spærret af en række kæmpe spalter. Vi gik lidt frem og tilbage for at undersøge

Den flotte udsigt fra
Mt. Elbrus med Ushba
i baggrunden.

forholdene. Det var ikke muligt at komme over, så vi måtte gå ned igen. I venstre side fik vi øje på et stykke, hvor der ingen spalter var. Endelig kom vi op til plateauet via den venstre side. Nu kunne vi se ind i den næste dal. Himlen så mildest talt ikke særlig venlig ud – skyerne hang lavt, og der gik ikke mange minutter, før det hele lukkede til omkring os. Vi besluttede os for at vende om og var selvfølgelig skuffede over, at vejret ikke artede sig.

Næste morgen var vi på den igen, og heldigvis var vejret med os. Ret hurtigt kom vi til stedet, hvor vi vendte om dagen før, og vi lagde ud med noget meget løs ral, som skulle forceres. Stenene væltede ned, når vi gik, men snart var vi ovre og inde på sneen igen. Heroppe var der en del vind, men ellers var vejret fint. En dybblå himlen og ikke en sky at se. Klatringen var fin i den bløde sne, men der lå dog et lille lag sne øverst, som var faldet dagen før. Laget gled meget nemt af, og den, der gik forrest og trådte spor skulle sørge for at komme gennem det. Snefelterne var helt op til omkring 50 grader og var få steder blandet med scrambling. Vi nåede den sidste colouire, som nedfra så ret stejl ud, men da vi stod ved den, slet ikke var så slem – 65 grader på det stejleste stykke. Colouiren var ca. 100 meter høj, og det var teknisk ikke svært, men vi skulle fokusere på hver bevægelse. Jeg havde det som en fisk i vandet – var frisk og i mit rette element. Jeg nød hvert et minut. Det var varmt, og flere steder kunne man høre smeltevandet under sneen. De sidste meter mod toppen var ren klippe, så vi smed vores kramponger. Efter ca 4,5 times klatring stod vi på toppen af Jantugang. Udsigten var utrolig, vi spottede Ushba. Jeg kunne ikke lade være med at tænke, om vi mon ville komme derover. Efter de obligatoriske billeder vendte vi snuderne nedad. Vi valgte at klatre ned gennem colouiren, da der ikke var noget godt abseils-punkt. Sneen var ved at blive rigtig blød.

Efter vi var kommet ned over det stejle stykke, gled Mikkelsen pludselig. Både Strange og jeg kastede os ned på vores økser. Rebet strammedes, men da var han heldigvis allerede stoppet.

Nede ved teltene var der ingen tid at spille, og vi var nødt til at pakke og fortsætte inden

►► alt for længe. Vi havde givet redningstjenesten i dalen besked om, at vi ville komme ned samme dag. På vej ned mødte vi en russisk gletscher-forsker. Han var i området for at foretage undersøgelser, og vi faldt i snak med ham. Han ville gerne hjælpe os med at finde én, der ville køre os gennem dalen. Han satte sig og skrev et brev til sin ven, som arbejdede længere nede i dalen. Vi anede ikke, hvad der stod i brevet, men efter et par timers trek fandt vi vennen og afleverede det til ham. Han holdt op med at arbejde i samme øjeblik og fandt sin meget berusede bror. De ville gerne køre os i deres gamle Lada, og det blev en temmelig spændende tur! Den berusede bror brugte store og mange armbevægelser, og vi fik en masse røverhistorier på vej tilbage til vores base.

Det var meget, meget varmt i området, og man skulle faktisk op omkring 4000 m, før der var frost. Isfaldet op til Ushba-plateauet gik fra ca. 3600 til 3900 m, så det var endnu en forhindring på vejen til Ushba.

Vores næste mål blev Ullatau – en flot top på 4200 m. Den ville vi klatre op ad fra østsiden. Vi havde udset en basecamp i et pas lige over 3000 m, på kanten af gletscheren. Da vi ankom dertil, begyndte det at regne, og blæsten var hård. Hurtigt fik vi sat vores stofhjem på pinde og kravlede sammen i det "store" af dem. Vi sad og håbede på bedre vejr, og sent på aftenen blev vores bønner hørt, for det stilnede af. Lidt i fire om morgenen blev jeg vækket af mit bippende ur. Jeg havde stærke smerter i maven og skulle på toilettet. Pis! Tænkte jeg, det tegnede ikke godt for dagen. Vi begyndte, men det gik langsomt og efter 1,5 times kamp fra min side, måtte jeg vende om. Mikkelsen og Strange kæmpede videre og nåede op til et pas i 3700 meters højde. Her så forholdene ikke gode ud. Strange havde også lidt ondt i maven, så de droppede at forsøge på noget. Tilbage ved teltene var vi nu samlet igen. Stemningen i lejren var ikke helt i top, og maverne rumlede. Vi var enige om ikke at prøve på Ullatau igen. Alle vores ting blev pakket, og vi trekkede tre-fire timer ud af dalen igen.

Næste udfordring lå lige over vores base i dalen. Det var med tunge ben og tømmermænd vi begyndte på et lille dagsprojekt. Vi ville lave traversen til Lower Dongusun på 3800 m, og første etape var noget løst ral, som ikke var særligt inspirerende. Grundet for meget vodka dagen før og generel udmattelse var jeg var ved at sige stop. Mikkelsen lokkede med, at nu ville det blive svært og interessant. Han var klatret 10-15 meter længere op og havde udsigt til næste del af ruten. Ganske rigtig, et 15 meter abseil, som blev efterfulgt af 2-3 graders traversklatring, gav klatreglæden nyt liv. Det begyndte at småregne, men vi mente ikke, det ville blive et problem. Det største problem var, at man virkelig skulle passe på, hvilke greb, man gik efter. De fleste var nemlig faldet af, når

man tog i dem. Et snefelt fulgte traverseringen, og vi tog reb på. På grund af en lidt sen start var klokken ved at være 15.30, og sneen var efterhånden ganske blød. Snefeltet var ikke så stejlt, men vi blev nødt til at navigere uden om et par spalter. Så skiftede det igen til løs klippe, og vi tog hul på de sidste 30 meter op til toppen. Efter et par udfordrende bevægelser stod vi på toppen. Udsigten var rigtig flot – vi kunne se hele graten, vi havde klatret. Vejret så truende ud, som om det kunne begynde at sne eller regne hvert sekund. For ikke at blive fanget i det dårlige vejr begyndte vi nedturen. I stedet for at traversere ruten tilbage, valgte vi et snefelt ned i nabodalen. I fuld glissade ned over sneen mistede vi hurtigt højdemeter. Vi nåede gletscheren i bunden af dalen, og herfra var der

ca. tre timers trek ud til vejen. Endnu en top var i sækken, og vi var glade.

På daværende tidspunkt havde vi helt droppet ideen om Ushba i denne omgang – den vil være langt bedre at tage fra Georgien. Den måtte vente til en anden gang, og bjerget ville jo også ligge der næste gang, vi var på de kanter.

Vores sidste projekt blev i stedet øst-toppen af Irkchat – en top på lige over 4000 meter. En hård dagstur med en indmarch på 1200 højdemeter og over 10 km ad små stier. Dalen var helt anderledes og meget mere frodig. Klatringen begyndte igen med løs ral og nogle lette snefelte. Igen var det en fin dag med høj sol, så det var dejligt varmt. Efter omkring 3800 meter blev klatringen

Beskyttelse af dine øjne,
i alle tænkelige
positioner

Epic

AltI Spectron x6 kategori 4 linse
Ergonomisk elastome omkring næsen
og stænger for komfort. Aftagelige
sidebeskyttere giver optimal afvisning
af indirekte lys. Anti-refleks og
spejlbehandlet polycarbonat.
4 stelfarver - sort, sølv, titanium og chokolade sort.

Julbo
SINCE 1971

Optiske løsninger til et aktivt liv - www.b-outdoor.dk - nærmeste forhandler på tlf.: 7442 9910.

Anders Strange på vej mod toppen af Jantugang.

kun Elbrus, og det er synd! Der er virkelig meget at kaste sig over. Der er ruter både i den lette ende og den helt svære ende. De fleste ruter kræver en lang indmarch, men det skruer bare op for eventyrsfølelsen. Folkene i området er meget hjælpsomme, og selv om der ikke er mange engelsktalende blandt de lokale, gik det alligevel. Alt i alt var vores Kaukasus-tur super fed med både sjove og store klatreoplevelser.

Nå ja! Jeg skal da også fortælle, at vi havde guidebogen *Classic climbs in Caucassus* med på turen. Her er Elbrus selvfølgelig beskrevet, og vi fandt ud af, at det er muligt at lave Elbrus på 24 timer fra dalen. Vi snakkede lidt om idéen, og syntes det var en fed udfordring. Så da vi alligevel var i området, besluttede vi os for at prøve det.

På daværende tidspunkt havde vi sovet tre nætter i ca. 3000 meters højde. Vi var derfor ret spændte på, hvordan vi ville have det med højden. Vi forlod dalen ved 14-tiden og tog lifterne op til 3800 meter. Herfra gik vi op til 4100 meter, hvor vi havde booket os ind i en lille hytte. Højden kunne mærkes, for vi skulle konstant tisse, og man var tung i hovedet. Eftermiddagen og aftenen gik med at slappe af og drikke så meget som muligt. Søvn fik vi ikke så meget af – måske et par timer maks. Det var svært at sove i den højde, når vi ikke havde akklimatiseret. Tankerne fløj i alle retninger – havde vi nu spist nok? Var de seneste måneders træning nok? Ville højden blive for stort et problem?

Næste morgen ved tre-tiden stod vi i buldrende mørke med tændte pandelamper og krampognerne spændte. Hver havde vi 1 liter vand og energi-gel med. Oppakningen skulle være så let som muligt. Der var ingen måne til at kaste lys, men stille og roligt fandt

vi vejen op. På turen fandt jeg ud af, at jeg er en langsom "starter". Dagens første par timer var hele tiden en hård kamp. Herefter fik jeg min fulde styrke tilbage og var i mit es. Efter et par timers tid stod solen op. Det var et spektakulært syn, nærmest som om, der var ild i himlen. Vinden var kold, og der var ingen læ på de bare sider af Elbrus. Her i ca. 5000 meters højde valgte Strange at vende om, fordi han havde for kolde fødder. Mikkelsen og jeg fortsatte, men skyerne havde lukket sig sammen. Vi satte os ned for at overveje situationen. Et kvarter senere kunne vi se huller i skyerne, så vi pressede på igen. Vi var begge i flyvende form, så det gik rigtig stærkt opad. Jeg havde dog problemer med mine fingre, der var blevet virkelig kolde. Jeg havde fingrehandsker på, men de var slet ikke varme nok, selv om de skulle kunne klare 15-graders kulde. Mikkelsen havde luffer på, så vi byttede handsker, og varmen kom hurtigt igen. I sadlen ramte solen os men uden virkning – det var stadig bidende koldt. Jeg gik forrest og pressede på, klatringen var nem, og vi var uden reb. Selv om det var hårdt, og man her oppe i ca. 5400 meters højde skulle hive meget efter vejret, nød jeg at være der. Efter fire timer og 20 minutters hårdt arbejde, stod jeg på toppen. Mikkelsen ankom i fin stil 20 minutter efter. Udsigten var fænomenal, solen stod stadig ikke så højt, da klokken kun var ca. 7.30. Skyerne var trukket længere ned, og vi kunne se det meste af Kaukasus-bjergkæden. Et virkelig flot syn. Jeg fik taget en masse billeder, men det var koldt, og jeg var hele tiden nødt til at varme hænderne inde under dunjakken. Vi begyndte nedturen vel vidende, at de fleste ulykker sker på netop den strækning. Vi var 100 % koncentreret på det stejle stykke ned til sadlen. Vi mødte ingen andre og undrede os faktisk lidt over det. Først nede i sadlen mødte vi en spanioler, som vi nogle dage forinden var stødt ind i nede i dalen. Han var godt gående og skulle nok komme på toppen. Lidt over en time senere var vi nede ved hytten igen – lidt under seks timer efter, vi forlod den. Vi samlede vores ting og gik ned fra bjerget. 22 timer efter vi forlod dalen, var vi igen tilbage og sad med et par store fadøl i hånden.

Dagen efter tog Strange igen op på Elbrus, *unfinished business*, han ville tage den solo. Det gik også forrygende, og han fik den på lige under fem timer. Der var meget mere vind under hans forsøg, end den første nat, og kraftig spinedrift nedsatte farten.

Vi forlod Kaukasus-bjergene og var blevet beriget med en masse spændende oplevelser. Ikke bare klatreoplevelser, men også sjove og spændende episoder med lokalbefolkningen. Det er noget af et kulturchok at komme til Kaukasus, i forhold til at være i Vesten. Men en af grundene til, at vi rejser ud, er jo netop for at komme væk og opleve noget helt andet. Væk fra det man kender for at se verden fra en ny vinkel. ■

▶▶ interessant. Via en stejl colouire kom vi op til top-graten. Ruten var ikke helt nem at finde så vi klatrede lidt rundt og kiggede efter en farbar vej. Heroppe var klatringen ganske lækker og fast, så vi nød det i fulde drag. Endelig fandt vi passagen til toppen, som bestod af lækker 3. grads klatring. Vi indtog den solrige top med store smil og håndtegn. Det var en lang og hård tur til toppen, så vi nød en snack og den flotte udsigt. Vi så et snefelt, som gik ned i den rigtige dal, og jeg overvejede, om den kunne føre os ned til vores sti. Vi tog chancen og var hurtigt nede over sneen, hvor vi fandt stien ud. Ved 16-tiden, 11 timer efter starten, var vi nede ved udgangspunktet. Det havde været en virkelig flot top – en tur gennem meget varieret landskab.

Kaukasus-området var et flot område, og der var ikke ret mange mennesker på bjergene. De fleste der kommer til området klatrer nemlig